

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720202425
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3720202425.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o maloletú K. R., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa rodičov: matky PhDr. L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom X.-L. XX, prechodne bytom X. B., J. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Stanislavou Tichou, so sídlom Považská Bystrica, Zakvášov 1519/55 a otca F. A., F., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., E. XXX/X, o návrhu otca a starých rodičov Ing. P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., L. XXXX/XXX, a F. P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., L. XXXX/XXX, všetci traja právne zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Róbert Fatura, advokát, s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Centrum 18/23, o zmenu úpravy styku otca a starých rodičov s maloletou, na odvolanie matky maloletej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16. marca 2022, č.k. 3P/38/2020-497 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 16. marca 2022, č.k. 3P/38/2020-498, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutej výrokovej časti o styku starých rodičov s maloletou K. m e n í tak, že starí rodičia, resp. ktorýkoľvek z nich samostatne, s ú o p r á v n e n í stýkať sa s maloletou K. R., nar. XX.XX.XXXX, každý tretí piatok v mesiaci tak, že maloletú si prevezmú od jej matky v mieste bydliska matky o 17.00 hod. a maloletú v ten istý deň o 19.00 hod. odovzdajú matke mal. na tom istom mieste.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo zvyšnej výrokovej časti p o t v r d z u j e.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou K. R., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny víkend v roku od soboty od 10.00 hod. s tým, že maloletú si prevezme od jej matky na verejnom parkovisku pred pobočkou VÚB, a. s. Považská Bystrica do nedele do 17.00 hod., kedy maloletú odovzdá jej matke na verejnom parkovisku pred pobočkou VÚB, a. s. Považská Bystrica. Ďalej rozhodol, že starí rodičia, resp. ktorýkoľvek z nich samostatne, sú oprávnení stýkať sa s maloletou K. R., nar. XX.XX.XXXX, každý tretí piatok v mesiaci tak, že maloletú si prevezmú od jej matky pred trvalým bydliskom starých rodičov na adrese L. XXXX/XXX, X. B. o 15.00 hod. a maloletú v ten istý deň o 17.00 hod. odovzdajú jej matke pred ich trvalým bydliskom na adrese L. XXXX/XXX, X. B.. Matke uložil povinnosť maloletú K. na stretnutie s otcom a starými rodičmi riadne pripraviť a v stanovený deň a čas im ju odovzdať. Vzájomný návrh matky na zrušenie úpravy styku starých rodičov s maloletou K. zamietol. Konanie o uloženie povinnosti matke informovať otca o každej dôležitej skutočnosti týkajúcej sa maloletej a vyžiadať si od otca jeho predchádzajúci písomný súhlas v prípade vycestovania maloletej do zahraničia zamietol. Ustálil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Považská

Bystrica č.k. 8P/32/2019-150 zo dňa 29.01.2020 v časti o úprave styku otca a starých rodičov s maloletou K..

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podaným návrhom sa otec a starí rodičia domáhali rozšírenia styku s maloletou K., a to otec v nepárnom týždni od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a starí rodičia každý 3. piatok v mesiaci od 15.00 hod. do 17.00 hod. Dôvodili, že doterajší styk s maloletou majú upravený v Detskom zábavnom centre Madagascar v Považskej Bystrici. Matka maloletej od ostatnej úpravy styku realizovala úpravu styku tak, aby znemožňovala navrhovateľom stretnutia. Navrhovatelia sa domnievajú, že matka nepodporuje maloletú v udržiavaní zdravého vzťahu s navrhovateľmi, manipuluje s jej názorom, vsugerúva jej mylnú predstavu o sexuálnom zneužívaní zo strany otca. Matka taktiež porušuje svoju povinnosť informovať otca o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa maloletej. Vo vzťahu k starým rodičom matka znemožňuje im jednotlivé stretnutia. Maloletá má voči starým rodičom pozitívny vzťah. Matka maloletej nesúhlasila s návrhom a poprela, že by znemožnila starým rodičom stretávanie. V súvislosti s úpravou styku starých rodičov uviedla, že neprejavujú o maloletú skutočný záujem, všetky návrhy na súd sú pomstou za ich syna v súvislosti s podozrením na sexuálne zneužívanie maloletej zo strany otca. Negatívny postoj starých rodičov k matke a ich nevhodné správanie voči matke nepriaznivo pôsobí na zdravý vývoj maloletej. Styk starých rodičov nie je v záujme maloletej a žiadala ho zrušiť. Vzhľadom na podozrenia zo sexuálneho zneužívania maloletej zo strany otca je jeho návrh neprijateľný, najmä ak by bol upravený bez prítomnosti matky. Záujem otca nie je skutočný. Matka má dôvodnú obavu, že otec by mohol maloletej ublížiť a pomstiť sa. Otec sa na stretnutiach správa k maloletej nevhodne, vyzýva, aby si mu sadla na kolená, čo dôrazne niekoľkokrát odmietla, je to jej nepríjemné, vynucuje si bozk na ústa, čo K. odmieta. Na stretnutiach ju opakovane chytá za zadok a prsia, pričom vyhľadáva príležitosti, aby ju zdvihol a pritisol zozadu. K. neustále opakuje, že sa otca a starých rodičov bojí. Navrhla upraviť styk otca s maloletou každú druhú a štvrtú sobotu v mesiaci od 13.00 hod. do 15.00 hod. za prítomnosti matky v detskom zábavnom centre Madagascar, prípadne na inom verejnom mieste.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 8P/32/2019-150 zo dňa 29.01.2020 bol upravený styk otca s maloletou každú druhú sobotu v mesiaci od 15.00 hod. do 17.00 hod. a starých rodičov každú štvrtú sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., a to v Detskom zábavnom centre Madagascar cafe and fan Považská Bystrica, pričom matka bola oprávnená byť prítomná pri styku. Matka bola povinná maloletú na stretnutie priviesť a odovzdať. Zároveň bolo rodičom a maloletej uložené výchovné opatrenie. Zo záznamu ÚPSVaR Považská Bystrica vyplynulo, že dňa 11.03.2019 sa dostavila na úrad matka, pretože dcéra jej rozprávala o tom, ako sa s otcom bozkávali jazykom. Matka na základe toho navštívila detskú psychologičku PhDr. Strempekovú, ktorá uviedla, že situácia sa mohla stať. Matka uviedla, že maloletá má už asi dva roky gynekologické problémy, neustále zápaly. Maloletá sa asi pred dvoma týždňami zvalila na matku a začala ju bozkávať na ústa a snažila sa jej dať jazyk do úst. Po poslednej návšteve u otca sa maloletá správala agresívne, kopala, kričala. Dcéra vyžadovala od matky, aby jej kúpila podprsenku, tričko s odhalenými ramienkami, neustále si vyháňala tričko a neustále si niečo vkladá medzi nožičky. Na základe tohto správania matka dospela k záveru, že K. správanie po návšteve u otca je iné. Matka nadobudla podozrenie, že sa niečo deje a začala sa dcéry pýtať, napr. či ju niekedy otec vyzlieka, aj mimo toho, keď ide na WC. Uviedla, že áno, dával jej dole nohavičky a pozeral sa jej do cikulky. Na to sa jej matka spýtala, že prečo, pričom dcéra uviedla, že sa chcel pozrieť, či nemá zapálenú cikulku. V tejto súvislosti sa jej matka spýtala, či ju aj chytá a dcéra povedala, že áno a tatino jej tam dal aj prst. V správe Materskej školy Považská Bystrica zo dňa 10.04.2019 triedna učiteľka E. V. uviedla, že maloletá K. navštevuje materskú školu druhý rok. Po prázdninách 11.03.2019 prišla maloletá uplakaná, čo trvalo viac ako týždeň, bola v psychickej nepohode. Po čase sa učiteľke zdôverila, že bola u otca a nebolo jej tam dobre, že ju otec zatvoril niekam, kde sa jej nedalo dýchať. Nechce k otcovi chodiť. Dňa 22.01.2020 podpísala prehlásenie E. V. (triedna učiteľka maloletej) na žiadosť matky, v ktorom spomenula, s čím sa jej maloletá zdôverila. Maloletá uviedla, že keď bola u otca, niekam ju zatvoril, ona plakala, že chce mamu, ale nechcel ju odtiaľ pustiť. Nedalo sa jej dýchať. Po čase sa maloletá opäť zdôverila, že bola u otca, pili aj s babkou kávu, otec po chvíli dostal nervy, kričal a rozbil pohár. Prikázal jej, že to musí upratať. O poslednej návšteve u otca sa maloletá vyjadrila, že ho nemá rada, robí jej zle a nechce k nemu chodiť. Že jej dáva prsty na „cikulku“. V správe Centra pre deti a rodiny Púchov zo dňa 27.04.2020 o plnení výchovného opatrenia za mesiace február, marec a apríl 2020 je uvedené, že otec počas stretnutí prejavoval záujem o maloletú a chcel by s ňou tráviť viac času. Dňa 05.03.2020 pri stretnutí otca s dcérou, maloletá po príchode otca bola počas 1 minúty rozrušená a hovorí: „Zlý tato“. Potom matka maloletej

odchádza a v ambulancii je už len otec, s ktorým začne dcéra bez akýchkoľvek problémov komunikovať, chce, aby sa s ňou hral a sama ho do hry zapája. Počas stretnutia nemá maloletá K. problém s komunikáciou s otcom. Aj napriek tomu, že spolu trávajú veľmi málo času, je možné pozorovať, že ich vzťah nie je narušený. Po príchode matky do ambulancie je K. akoby náhle v „inom svete“, odchádza s matkou z ambulancie bez rozlúčky a pozdravu. Usudzujú, že dcéra sa v prítomnosti matky správa k otcovi s odstupom. Pokiaľ matka nie je prítomná, dcéra sa rozpráva s otcom a má záujem o hru aj komunikáciu s ním. Zo správy o plnení účinnosti výchovného opatrenia za mesiac jún zo dňa 07.07.2020 a zo záverečnej správy z výkonu výchovného opatrenia zo dňa 24.07.2020 vyhotovenej CDR Púchov vyplynulo, že počas jednotlivých stretnutí otca s maloletou bolo možné pozorovať rozporuplné správanie maloletej, keď na jednej strane prichádzala do ambulancie so slovami „zlý tato“ a na druhej strane je schopná sa s ním hrať, komunikovať a smiať sa s ním. Komunikácia medzi otcom a matkou maloletej je minimálna, nedokážu spolu bezprostredne komunikovať. Pracovníci CDR Púchov mali snahu obnoviť citové väzby medzi dcérou a otcom, avšak vzhľadom na chýbajúcu dôveru matky voči CDR Púchov a presvedčenie matky o sexuálnom zneužívaní maloletej jej otcom, nemohlo dôjsť k naplneniu tohto cieľa. Citové väzby medzi maloletou a otcom existujú a pre zdravý vývin dieťaťa je potrebné budovať pozitívne rodinné vzťahy a udržiavať ich. Na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Považskej Bystrici sa pod ČVS:ORP-122/1-VYS-PB-2019 viedlo trestné konanie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, preto, že páchatel - otec maloletej od presne nezistenej doby do 02.03.2019 v priestoroch rodinného domu na L. v X. Bystrici mal presne nezisteným spôsobom sexuálne zneužívať maloletú K., pričom trestné stíhanie bolo uznesením ČVS:ORP-122/1-VYS-PB-2019 zo dňa 10.10.2019 zastavené, pretože je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie. Zo záverečnej správy vypracovanej Familiam, o.z. Prešov vyplynulo, že stretnutia otca a starých rodičov s maloletou v období od mája 2021 prebiehali za prítomnosti pracovníka tohto združenia, rodičia medzi sebou komunikujú len nevyhnutné obsahy. Na začiatku stretnutia sa K. často správala odmietavo a negativisticky, otec ju však dokázal do 10 minút motivovať k hre a komunikácii, vie maloletú zaujať, komunikuje s ňou empaticky, vo vyhradenom čase sa snaží naplňať plnohodnotne rolu otca. Nezdá sa, že by maloletá cítila v jeho prítomnosti stres, či strach, dokáže sa voči nemu vymedziť v komunikácii, nevyhýba sa haptickému kontaktu - otec ju drží za ruku.

4. Zo znaleckého posudku č. 43/2021 vypracovaného Mgr. Lenkou Lipanovou, znalkyňou z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia deti a dospelých, psychológia sexuality, vyplynulo, že maloletá K. nie je úzkostná, ani utiahnutá, práve naopak, je sebavedomejšia, snaží sa spolupracovať, miestami je svojhlavá, menej prispôsobivá, rada si vymýšľa, teší ju používanie fantázie, verbálne je dostatočne zručná. Vzhľadom k zisteným konfabulačným tendenciám vo výpovedi (ktorá je v tomto veku primeraná), maloletá môže v pamäťovom výkone miešať fantázie a realitu, napr. v oblasti, kde cíti, že sa dospeli na seba hnevajú, maloletá je za niečo konfrontovaná, môže odpovedať - odkiaľ to máš, kto ňu toto naučil, kde si to videl práve tak, že si pohotovo vymyslí osobu ktorej to pripíše, napr. otcovi, pretože vie, že otec je vnímaný negatívne, môže sa následne stretnúť so súhlasnou reakciou okolia a odklonom pozornosti od disciplinárneho prehršku (napr. experimentácie s intimitou, olizovanie matky). Pri otázkach na otca a prešetrenie suspektných zážitkov je odmietavá a úsečná, pri súčasne behaviorálne komfortnom prejave. V reprodukcii sa objavili detské konfabulácie, maloletá pri snahe podať výkon ide aj za hranicu zapamätaného, vnímaného a odpovedá podľa momentálneho nápadu. Jediným diagnostikovaným znakom je, že dieťa situačne v technikách, hrových scénach, kresbách verbálne odmieta otca aj starých rodičov, odmieta sa o ňom čo i len rozprávať, témy okolo otca provokujú únik dieťaťa zo situácie, súčasne je k otcovi aktívna, vyhľadáva ho, smeje sa s ním, je s ním v komforte, až s tendenciou provokovať ho. Dieťa sa situačne nadmerne kontroluje, poskytuje vägne dôvody prečo odmieta L. a celú otcovu rodinu (nie je to tam mäkučké, nedovolili mi ísť na povalu). Maloletá vykazuje známky vedomého odmietania tohto prostredia najskôr v korelácii s konfliktom rodičov a preberaním postojov matky. V projekcii má maloletá silno odcudzené prejavy k mužsko-otcovským postavám, do ktorých projektuje viac agresie a ohrozujúcich vlastností, čo vzhľadom k veku, v ktorom sa nachádza, spôsobuje konfliktné prežívanie aj svojho vlastného individuálneho vývinu. Uvedené demonštratívne odmietanie otca zo strany maloletej najpravdepodobnejšie súvisí so zásadnou kolíziou rodičov a konfliktom lojality voči matke, ktorá je pre maloletú identifikačným rodičom a zrkadlí jej postoje. Matka k K. má úzkostlivý, hypreprotektívny postoj, s menším zdôrazňovaním pravidiel. Je výrazne ovplyvňovaná matkou v zmysle zrkadlenia matky ako rodiča mechanizmom sociálneho učenia, stotožňovania sa s matkou. Nakoľko sú rodičia vo výraznej kolízii, nevyučuje aj vplyv týchto podnetov na maloletú, ktoré sa následne premietajú ako konfliktný, zablokovaný postoj dieťaťa k otcovi, strach k nemu cítiť pozitívne emócie, vyjadriť, že jej otec chýba. Behaviorálna sexualizácia dieťaťa v predškolskom

veku, ktorú uviedla matka, nebola pozorovaná v žiadnom projektívnom prejave dieťaťa, ani nebolo pozorované nadmerné zaujatie nahotou. V tomto veku sa môžu objaviť isté sexuálne hry bez toho, aby znamenali nutne zneužitie dieťaťa. V podstate nie sú erotického charakteru, sú prejavom normálnej detskej zvedavosti, učenia sa narábania s hranicami intimity a spočívajú v častom napodobňovaní dospelých, provokačných rečiach, skúmanie svojho, ale aj opačného pohlavia, pohlavných rozdielov. Na základe zistených skutočností maloletá vykazuje znaky, ktoré sú susp. v okruhu CSA iba anamnesticky od matky a na základe prvotnej správy ošetrojúcej psychologičky, ktorá dieťa vyšetřila a nevylúčila v najvšeobecnejšej forme konštatácie CSA. Dieťa v podrobnom klinickom a testovom obraze nevykazuje iné známky svedčiace pre sexuálne zneužitie. Čo sa týka vzťahu medzi rodičmi a starými rodičmi, tento je traumatizovaný chúlolistivým prešetrovaním udalostí starí rodičia aj otec sa cítia krivo obviňovaní, je to pre nich sociálna hanba, cítia sa ako rodina kriminalizovaní. Otec matke absolútne už neverí, vyhýba sa jej, vyhýba sa aj očnému kontaktu, komunikácii, je obozretný, opatrný. Na strane matky bolo pozorované pomerne komfortné vystupovanie, žiadne známky výraznejšieho stresu. Podľa znalkyne má maloletá vytvorený najsilnejší vzťah voči matke, voči otcovi nevytvorená rolovo hlboká väzba, evokuje ho ako otca a želá si ho mať v svojej rodine, hoci vedome prezentuje opak, čo je výsledok masívneho konfliktu lojalít. Voči starej mame má maloletá blízky vzťah, bezprostredný. Starý otec je motivovaný, vníma vnučku rovnocenne ako svoje ostatné dve vnúčatá, pragmaticky ako chlap vníma, že maloletú chce zabezpečiť do budúcnosti ako svoje ostatné vnúčatá. Čo sa týka vyjadrení, že sa s otcom a starými rodičmi nechce maloletá stretnúť, znalkyňa uviedla, že na vyšetrení maloletá niečo také povedala, ale vzápätí správaním prejavovala opak, kedy znalkyňa pozorovala záujem na kontakte s nimi, bezprostrednosť, uvoľnenosť. V súvislosti s tým, či sa u rodičov a starých rodičov prejavujú manipulačné prejavy, znalkyňa uviedla, že na strany matky áno, motív môže byť motívom pomsty a snahy mať kontrolu nad situáciou, u matky zistila znaky ovplyvňovania názoru maloletej. Na strane otca a starých rodičov sa styk prakticky nerealizuje, teda sú len minimálne šance a možnosti aby k manipulácii mohlo dôjsť. Na otázku, či sú v psychike maloletej stopy po zneužívaní a traumatizovaní sexuálne neprimeranými podnetmi zo strany otca, prípadne iných osôb, znalkyňa odpovedala, že nie, nič také sa v klinickom a testovom obraze nenachádza. Sekundárne viktimitizačné stopy sú po tom, ako je dieťa opakovane vystavované vyšetřovaniu a pozornosti na sexualitu, čo je mimo jej bežný repertoár, z toho sa javí byť už podráždená. Prežitie psychické traumy sexuálne zneužívaných detí obvykle majú krátkodobé, ale aj dlhodobé následky. U maloletej ich znalkyňa nezistila. Odmietanie otca ako blízkej osoby naznačuje, že dieťa nemá s ním častý kontakt a znalkyňa nemôže vylúčiť, že je v koalícii s matkou a preberá jej odmietavé hodnotenie otca. Poznatky maloletej z oblasti sexuality sú primerané veku, nevybočujú z rámca. Maloletá nič podozrivé nekomunikovala a znalkyňa nezistila u nej neadekvátne poznatky zo sexuálnej oblasti. Na otázku, či sa maloletá cíti ohrozená niektorým členom rodiny (rodičia, starí rodičia) prípadne inou osobou, znalkyňa odpovedala, že autenticky nie. Ku všetkým sa maloletá prejavovala rozšafne, až drzo, so smiechom, emočne živým a temperamentným prejavom. Znalkyňa uviedla, že styk maloletej s otcom a otcovou rodinou sa javia byť v jej najlepšom záujme a nezistila žiadne riziká, na ktoré by súd mal pri svojom rozhodovaní prihliadať. V najlepšom záujme sa javí aj to, aby maloletá mala častejší a hlavne prirodzene prebiehajúci styk s otcom a jeho rodinou. Ani prespávanie sa nejaví byť neprekonateľnou situáciou a dieťa je spôsobilé zo psychologického a zrelostného hľadiska u otca stráviť napr. víkend alebo dovolenkový čas. Dôvody k obmedzovaniu styku zo psychologického hľadiska znalkyňa nezistila. Prítomnosť matky nie je potrebná, práve naopak, bez prítomnosti matky je väčšia šanca, že dieťa bude autentické.

5. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie posúdil podľa čl. 5 písm. h), § 26, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). Zo znaleckého posudku č. 43/2021 znalkyne Mgr. Lenky Lipanovej vyplynulo, že vzťah maloletej K. k otcovi a starým rodičom je pozitívny, maloletá chce mať otca vo svojom živote. Maloletá sa v ich prítomnosti správala uvoľnene, vyhľadávala ich kontakt, smiala sa s nimi a hrali sa. Znalkyňa u maloletej nepozorovala žiaden náznak v správaní, z ktorého by mohla usudzovať, že sa maloletá bojí. V konaní nebolo preukázané, že by maloletá pociťovala voči navrhovateľom negatívny vzťah. Znalkyňa sa vyjadrila, že otec prejavuje o maloletú úprimný záujem a na otázku, či sa maloletá cíti ohrozená niektorým členom rodiny, odpovedala, že autenticky nie, ku všetkým sa prejavovala rozšafne, až drzo, so smiechom, emočne živým a temperamentným prejavom. Maloletá sa situačne nadmerne kontroluje, poskytuje vägne dôvody prečo odmieta L. a celú otcovu rodinu. Maloletá vníma L. ako miesto s množstvom zábavy, hry na skrývačku, hry so psom, spomienky na záhradu, živo reagovala na to, ako jej toto prostredie pripomínali starí rodičia, dopĺňala a spontánne asociovala, následne mala behaviorálne štruktúrne zlomy v prejave akoby si uvedomila, že povolila ostražitosť a vystúpila z role, vtedy náhle

začala odmietat' toto prostredie s vágnymi dôvodmi, nie je tam nič mäkučké ako doma a nechceli ju pustiť na povalu. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že maloletá sa snaží vedome prezentovať bydlisko starých rodičov ako negatívne miesto. Autentické asociačné stopy po zneužívaní a traumatizovaní spojené s týmto miestom znalkyňa nezistila. Neverbálne je v prítomnosti starých rodičov vyslovene detsky autentická a spokojná. Dieťa vykazuje známky vedomého odmietania tohto prostredia najskôr v korelácii s konfliktom rodičov a preberaním postojov matky. Úlohou znalkyne bolo aj posúdenie, či styk otca s maloletou predstavuje nejaké riziko vzhľadom na skutočnosti uvádzané matkou. Znalkyňa uviedla, že maloletá si rada vymýšľa, teší ju používanie fantázie, verbálne je dostatočne zručná. Pri otázkach na otca a prešetrenie suspektných zážitkov je odmietavá a úsečná, pri súčasne behaviorálne komfortnom prejave. V reprodukcii sa objavili detské konfabulácie, teda pri snahe podať výkon ide aj za hranicu zapamätaného, vnímaného a odpovedá podľa momentálneho nápadu. V kontexte podozrenia na CSA znalkyňa uviedla, že maloletá nevykazuje žiadne diagnostické zvláštnosti v psychickej regulácii, ktoré by sa mohli javiť jednoznačne suspektné s ohľadom na zadanú úlohu. Jediným diagnostikovaným a súčasne suspektným znakom je, že dieťa situačne v technikách, hrových scénach, kresbách verbálne odmieta otca, aj starú matku a starého otca, odmieta sa o ňom čo i len rozprávať, témy okolo otca provokujú únik dieťaťa zo situácie, a súčasne je k otcovi aktívna, vyhľadáva ho, smeje sa s ním, je s ním v komforte. Demonštratívne odmietanie otca najpravdepodobnejšie súvisí so zásadnou kolíziou rodičov, konfliktom lojality voči matke a maloletá zrkadlí jej postoje. Behaviorálna sexualizácia uvádzaná matkou nebola pozorovaná v žiadnom prejave maloletej, ani neboli pozorované nadmerné zaujatie nahotou. Znalkyňa konštatovala že maloletá vykazuje znaky, ktoré sú susp. v okruhu CSA iba anamnesticky od matky a na základe prvotnej správy ošetrojúcej psychologičky, ktorá dieťa vyšetrila a nevylúčila v najvšeobecnejšej forme konštatácie CSA, pričom maloletá v podrobnom klinickom a testovom obraze nevykazuje iné známky svedčiace pre sexuálne zneužitie. V klinickom a testovom obraze maloletej neboli nájdené stopy po zneužívaní, resp. traumatizovaní sexuálne neprimeranými podnetmi zo strany otca. Odmietanie otca ako blízkej osoby naznačuje, že dieťa nemá s ním častý kontakt a znalkyňa nemôže vylúčiť, že je v koalícii s matkou a preberá jej odmietavé hodnotenie otca. Poznatky maloletej z oblasti sexuality sú primerané veku, nevybočujú z rámca. Maloletá nič podozrivé nekomunikovala a znalkyňa nezistila u nej neadekvátne poznatky zo sexuálnej oblasti. Znalkyňa nenašla nič, prečo by považovala styk otca s maloletou za nebezpečný, nevhodný, práve naopak, je potrebné, aby čo najskôr sa dostal kontakt dieťaťa do úplne prirodzených, ničím patologizovaných kontúr, pretože ak má vyrásť v normálnu zdravú harmonickú ženu, musí mať kontakt s otcom. Znalkyňa nepozorovala, že by sa maloletá bála otca, k starým rodičom sa maloletá správa uvoľnene, vyhľadávala ich, smiala sa s nimi, spomínali, hrali sa. Vzťah maloletej k starému otcovi znalkyňa hodnotí ako pozitívny, nezaťažovaný negatívnymi prejavmi, nenašla tam nič, čo by bolo psychologicky podozrivé. Na základe rozsiahleho dokazovania súd konštatoval, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali realizáciu styku otca a starých rodičov za prítomnosti matky. Dôvody k obmedzovaniu styku zo psychologického hľadiska znalkyňa nezistila a prítomnosť matky, prípadne tretích osôb podľa znalkyne nie je potrebná, práve naopak, bez prítomnosti matky je väčšia šanca, že maloletá bude autentická. Súd sa stotožnil s vyjadrením znalkyne Mgr. Lipanovej, že styk maloletej s jej otcom a otcovou rodinou sa javí byť v jej najlepšom záujme, keďže znalkyňa nezistila žiadne riziká, na ktoré by súd mal pri svojom rozhodovaní prihliadať. Súd mal za to, že je v najlepšom záujme maloletej, aby mala častejší a hlavne prirodzene prebiehajúci styk s otcom a jeho rodinou. Znalkyňa Mgr. Lipanová zistila, že maloletá je spôsobilá u otca stráviť napr. víkend, alebo dovolenkový čas, súd vyhovel návrhu otca, ktorým sa domáhal rozšírenia styku s maloletou. Je treba si uvedomiť, že maloletá je vo veku, kedy deti rodičov, ktorí spolu nežijú, spravidla bežne trávajú víkendový čas u druhého rodiča, do starostlivosti ktorého nie sú zverené. Súd mal za to, že je potrebné umožniť maloletej, aby sa s otcom mohla stretávať častejšie a za iných podmienok, než to bolo doposiaľ. Je preukázané, že vzťah otca a dcéry je navzájom pozitívny, otec má úprimný záujem o kontakt s dcérou, rovnako aj ona sa teší z prítomnosti otca. Pokiaľ matka tvrdí, že sa maloletá bojí otca, uvedené bolo vyvrátené znaleckým dokazovaním. Je dôležité, aby matka tento vzťah otca a dcéry rešpektovala, nakoľko pre zdravý psychický a duševný vývin sa potrebuje maloletá stretávať aj s otcom. Súd mal za to, že v najlepšom záujme maloletej bude rozšíriť styk s otcom, a to v rozsahu navrhovanom otcom, nakoľko tomu nebránia žiadne prekážky. Je zjavné, že maloletá je schopná u otca stráviť víkend a ani otcom navrhovaný rozsah úpravy styku nie je neúmerný a neprimeraný vo vzťahu k maloletej. Súd aj napriek nesúhlasu matky zmenil styk starých rodičov s maloletou v súlade s ich návrhom. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že vzájomné vzťahy medzi maloletou a starými rodičmi sú pozitívne, keď maloletá je v prítomnosti starých rodičov veselá, smeje sa, hrá sa s nimi, vyhľadáva ich kontakt. Rovnako aj starí rodičia prechovávajú pozitívne city k maloletej, nebolo preukázané tvrdenie matky, že o maloletú neprejavujú skutočný záujem. Nebolo preukázané,

že by maloletá bola negatívne nastavená na starých rodičov, práve naopak, k týmto má kladný vzťah. V záujme rozvíjania vzťahov medzi maloletou a jej starými rodičmi je nevyhnutné, aby styk starých rodičov zostal upravený, preto súd vzájomný návrh matky na zrušenie úpravy styku starých rodičov s maloletou zamietol. Súd rovnako ako u otca upravil styk starých rodičov s maloletou bez prítomnosti matky. Nakoľko znaleckým dokazovaním nebolo zistené ani to, že by maloletá bola traumatizovaná prostredím, kde bývajú starí rodičia, súd nepovažoval za potrebné obmedziť ich styk čo sa týka miesta výkonu ich práva styku. Súd uložil matke povinnosť maloletú na stretnutie s otcom a starými rodičmi riadne pripraviť, v stanovený deň a čas im ju odovzdať na mieste určenom v rozsudku, zároveň vyhovel návrhu, čo sa týka miesta odovzdávania, keďže sa jedná o vhodné miesta odovzdávania, a to u starých rodičov v mieste ich bydliska vzhľadom na ich vek a u otca sa jedná o verejné parkovisko na začiatku Považskej Bystrice. Navrhovatelia ako i matka žiadali priznať nárok na náhradu trov konania. V zmysle § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V ustanovení § 52 CMP je upravené všeobecné pravidlo, ktoré však môže byť prelomené len v dvoch prípadoch, a to upravených v § 53 a 55 CMP. Nakoľko nejde o konanie vo veciach rodičovstva, resp. vo veciach notárskych úschov (§ 53 CMP), prichádza do úvahy vec posúdiť podľa ust. § 55 CMP, ktoré umožňuje súdu priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Znalecké dokazovanie bolo vykonávané výlučne v najlepšom záujme maloletej, a to v súvislosti s podaným návrhom na rozšírenie styku otca s dieťaťom, resp. jeho zmenou vo vzťahu k starým rodičom, keď okrem iného sa v rámci neho posudzovali vzájomné vzťahy maloletej a starých rodičov ako i skutočnosť, či je dieťa schopné u otca prespať a či je preň vhodná úprava styku bez prítomnosti matky. Vzhľadom k uvedenému súd nevzhladol žiadne okolnosti prípadu, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať navrhovateľom, resp. matke náhradu trov konania, preto o týchto trovách rozhodol podľa § 52 CMP.

6. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletej. Uviedla, že podľa súčasného rozhodnutia súdu sa styk otca rozšíril na každý nepárny víkend od soboty 10.00 hod. do nedele 17.00 hod., bez prítomnosti matky, pričom určenie takého rozsahu aj s prespaním je značne neprimerané doterajšiemu určenému styku. Určenie styku bez prítomnosti matky môže predstavovať neprimeraný zásah do stability výchovného prostredia a citového vývinu maloletej, ktorá je na matku silno naviazaná, čo potvrdila aj znalkyňa Mgr. Lenka Lipanová. Neprimeranosť rozsahu styku oproti pôvodnej úprave konštatoval aj súd v rámci konania o uloženie neodkladného opatrenia vedenom pod sp. zn. 7P/27/2020 na pojednávaní dňa 25.11.2020, s čím otec maloletej v tom čase súhlasil. Súd neprihliadol na údajné nevhodné správanie otca voči maloletej, ktoré maloletá verbalizovala už počas vyšetrenia ošetrojúcej psychologičky PhDr. Strepmekovej v trestnom konaní, DAC Náruč (ktoré v správe uviedlo, že dieťa spontánne hovorilo o tom, že bolo otcom aj zatvárané), správu učiteľky Mgr. V., správu učiteľky Mgr. O.. Zároveň súd neprihliadol na skutočnosť, že znalec vo svojom znaleckom posudku píše, že otec je rodičovsky neskúsený a v roli rodiča sa realizoval len čiastočne, voči maloletej nemá vytvorenú rolovo hlbokú väzbu. Otec maloletej je podľa znalca sociálne nezrelý, neurotický, menej vyrovnaný, nemá schopnosť empaticky komunikovať na úrovni maloletej a zachytiť jej potreby. Vzhľadom na povahu maloletej, jej živosť a aktívnosť, miernu poruchu koncentrácie, matka má obavu, že otec nemusí situácie zvládať a domnieva sa, že otec nebude schopný sa o maloletú počas celého víkendu plnohodnotne postarať a uspokojiť všetky jej potreby dieťaťa, ktoré vôbec nepozná. Otec sa na maloletú informuje len minimálne, nie je mu známy denný režim, školské výsledky a ani zdravotný stav. Matka je názoru a aj v súdnej praxi je zaužívané, že rozširovanie styku otca s maloletou musí byť postupné a nenásilné. Už len samotná zmena, že styk otca s maloletou sa má realizovať bez prítomnosti matky, bude predstavovať pre maloletú veľký zásah do jej stabilného prostredia a citového vývinu. V danej situácii je nevyhnutné maloletú adaptovať na zmenu postupne, najskôr bez prítomnosti matky a až následne po zastabilizovaní a upevnení vzťahu otca s maloletou, uvažovať o rozšírení styku aj s prespatím. Na uvedené skutočnosti súd neprihliadol, len prevzal závery znalkyne Mgr. Lenky Lipanovej, ktorá však rozdiel v pôvodnej úprave styku s návrhom otca neporovnávala, prijala len všeobecný záver vo vzťahu k veku dieťaťa. Ku skutočnosti, či by maloletá chcela tráviť s otcom viac času, prespať u neho, sa znalkyňa ani nevyjadrila a maloletej danú otázku nepoložila. Súd neprihliadol na výsluch maloletej, jej vyjadrenia, ktoré sú aj súčasťou znaleckého posudku Mgr. Lenky Lipanovej, kedy maloletá uviedla, že k otcovi chodiť nechce. Znalkyňa tvrdila, že maloletá odmieta otca aj starých rodičov, odmieta sa o ňom čo i len rozprávať, témy okolo otca provokujú únik dieťaťa zo situácie. Vzťah otca a maloletej nie je natoľko blízky a pevný, aby maloletá u otca trávila viac dní a začala u neho prespávať. Matka sa s maloletou zdržiava na adrese Rozkvet XXXX/XX, X. B., na ktorej ulici maloletá navštevuje aj základnú školu. Miesto odovzdania a prevzatia je nevhodné, nielen z dôvodu záťaže zo strany matky vycestovať, ale nie je v záujme maloletej, aby k odovzdaniu došlo na parkovisku, pričom v záujme maloletej je, aby k odovzdaniu a prevzatiu došlo

pred hlavným vchodom do bytového domu, kde matka s maloletou býva. Uvedený spôsob odovzdania a prevzatia rodičia už realizovali podľa súdneho rozhodnutia ako aj po vzájomnej dohode, nevynímajúc starých rodičov. Zároveň otec je vlastníkom osobného motorového vozidla a môže si maloletú vyzdvihnúť pred bytom matky, čím sa predíde prípadnej nemožnosti matky vycestovať. Prvoradým hľadiskom je záujem dieťaťa, kde patrí aj bezpečie dieťaťa a stabilita prostredia, kde sa zdržiava. Pokiaľ maloletá uviedla, že otec ju zatváral do miestnosti, kde sa jej nedalo dýchať, rozbil pred ňou od zlosti pohár, zatvoril ju do skrine, bitie po cikulke, je zrejmé, že uvedené chovanie otca neposkytuje maloletej pocit bezpečia. Takéto chovanie predstavuje zásah do dôstojnosti, ako aj duševného telesného a citového vývoja maloletej. Súd nerešpektoval princíp najlepšieho záujmu dieťaťa a práva dieťaťa na rešpektovanie jeho názoru a v konaní nikto nevzal na vedomie vyjadrenia a názor maloletej, ktorá vnútorne cíti, že s otcom a so starými rodičmi nemá záujem stretávať sa, len nevie vysvetliť prečo. Zrejme z dôvodu strachu z otca a zo starého otca, tak ako to popísala triedna učiteľka, ktorá uviedla, že keď dieťa zbadalo otca v škole, stiahlo sa a „cuklo“ ňou. Pokiaľ ide o čas odovzdania maloletej otcovi o 17.00 hod., od času podania návrhu sa zmenili na strane maloletej pomery v tom, že navštevuje školu, v nedeľu je potrebné maloletú pripraviť do školy a na vyučovanie, čo v čase po 17.00 hod. už nie je vhodný čas na prípravu do školy. Vzhľadom na uvedené matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletou každú druhú a štvrtú sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 11.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že maloletú si vyzdvihne a odovzdá pred bytom matky na adrese J. XXXX/XX, X. B.. Pokiaľ ide o styk starých rodičov s maloletou, odovzdanie a prevzatie maloletej pred ich trvalým bydliskom je neprimeraná povinnosť pre matku vo vzťahu k oprávneniu starých rodičov, keď spôsob a náklady prepravy maloletej do miesta bydliska starých rodičov sú pre matku neprimerane zaťažujúce, napr. v prípade choroby, absencie vozidla, alebo iné dôvody, ktoré by objektívne bránili priviesť dieťa na miesto styku. Starí rodičia sú vlastníkami osobného motorového vozidla, sú mobilní a môžu prísť pre maloletú na adresu jej trvalého bydliska. Maloletá navštevuje 1. ročník základnej školy, mimo školy má aktivity, a to angličtinu v pondelok, výtvarný krúžok v utorok, plávanie vo štvrtok a návšteva základnej umeleckej školy v piatok v čase od 15.10 hod. do 16.15 hod.. Matka maloletej má za to, že v danom prípade nebol zachovaný princíp proporcionality v právach a povinnostiach účastníkov konania, jednak na strane matky, ktorá je povinná doniesť maloletú na adresu starých rodičov, na strane maloletej, ktorá v čase určeného styku so starými rodičmi má záujmový krúžok. V priebehu konania bolo preukázané, že maloletá odmieta starých rodičov. V znaleckom posudku je uvedené, že maloletá v technikách, hrových scénach a kresbách odmieta otca aj starých rodičov, odmieta sa o ňom rozprávať. Uvedené potvrdila aj stará matka pri vyšetrení u znalca. Vzhľadom na správanie starého otca vo vzťahu k matke v prítomnosti maloletej, ktoré zasahuje do dôstojnosti matky, styk so starými rodičmi nie je v najlepšom záujme maloletej. Na základe uvedeného matka navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrh starých rodičov na úpravu styku zamietne a súčasne zruší úpravu styku starých rodičov v zmysle rozsudku sp. zn. 8P/32/2019, alternatívne rozhodne tak, že starí rodičia sú oprávnení stretávať sa s maloletou každú štvrtú stredu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že maloletú vyzdvihnú a odovzdajú pred bytom matky.

7. Otec maloletej a starí rodičia maloletej v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedli, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, ktoré preukázalo nepravdivosť tvrdení matky maloletej, ktoré boli závažným obvinením. Počas viacerých konaní boli skutočnosťami tvrdené matkou predmetom viacerých šetrení, vrátane dvoch znaleckých dokazovaní, pričom v rámci konania bola vypočutá aj znalkyňa so záverom preukazujúcim nepravdivosť obvinení matky. Matka maloletej sa v odvolaní stále nevie zmieriť s odbornými závermi, ktoré jej nevyhovujú, poukazuje a žiada meniť jednotlivé podrobnosti súdom upraveného stretávania sa otca a starých rodičov s maloletou, v prípade starých rodičov ako alternatívny návrh. Nie je zrejmé a zo strany matky je nepreukázaná dôvodnosť takejto zmeny úpravy. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o úprave stretávania sa otca a starých rodičov s maloletou upravil vhodne a správne, svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, v dôsledku čoho je potrebné toto rozhodnutie potvrdiť. Pokiaľ ide o stretávanie sa otca s maloletou, matka maloletej pokračuje v nepravdivých informáciách, vytrháva veci s kontextu a prekrúca závery znaleckého posudku tak, ako sa jej hodí. Napriek tomu, že už druhý znalecký posudok potvrdil, že sa nestalo nič z toho, čo tvrdí matka, pokračuje matka v obštrukciách, aby sa otec a starí rodičia nemohli stretávať s maloletou. Matka maloletej vedome prezentuje otca ako nevyrovnaného a nezrelého rodiča, aj keď znalecký posudok dokázal, že otec je ako rodič spôsobilý, vhodný, má úprimný záujem o maloletú. Na jednej strane matka vykresľuje otca ako nevhodného rodiča a na druhej strane súdu navrhuje, aby s ním maloletá strávila takmer celý deň. Taktiež zo správ Familiam, o.z. Prešov je zrejmé, že otec vie maloletú zaujať, komunikuje s ňou empaticky, hrá sa s ňou a snaží sa plnohodnotne napĺňať rolu otca. Zo znaleckého posudku je zrejmé, že maloletá má záujem stretávať sa s otcom a starými rodičmi. Tvrdenia matky, že

sa otec informuje o maloleťu len minimálne, nie sú pravdivé, keď otcovi je známy denný režim, školské výsledky a zdravotný stav maloletej. Otec je v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou a lekárkou maloletej. Tvrdenie, že maloleťá chodí do školy a nedeľa nie je vhodný deň na pobyt u otca, je absurdné, nakoľko sa otec môže s maloleťou pripraviť na školu v rámci stretnutia. Miesto stretnutia je navrhnuté v najlepšom záujme maloletej, ide o verejné miesto. Vzhľadom k tomu, že matka už 5 rokov negatívne ovplyvňuje maloleťu vo vzťahu k otcovi a starým rodičom, bráni im v normálnom stretávaní, ako je uvedené v znaleckom posudku, maloleťá hrá naučené role. Správanie maloletej je v rozpore s tým, čo hovorí a čo naozaj chce, preto je nevyhnutné, aby odovzdávanie maloletej bolo uskutočnené na verejnom priestranstve. Uvedené parkovisko leží na trase Plevník-Drieňové a Považská Bystrica, kde matka navštevuje pravidelne svojich rodičov, je to ideálne miesto na odovzdanie maloletej a vzdialenosť od jej trvalého bydliska je len 1,5 km. Pokiaľ ide o stretávanie sa starých rodičov s maloleťou, zo znaleckého posudku vyplýva, že maloleťá má so starými rodičmi dobré vzťahy, rada sa s nimi stretáva, hrá sa s nimi a miesto ich bydliska prezentuje ako radostné miesto plné hier, smiechu a radostných spomienok na spoločné chvíle. Je tak v najlepšom záujme maloletej tieto pozitívne väzby prehľbovať. Podľa tvrdení matky navštevuje maloleťá každý deň nejaký krúžok, teda krúžky navštívi cca 20-krát za mesiac a je prijateľné, že v jednom termíne navštívi maloleťá starých rodičov. Jedná sa len o jednu návštevu za mesiac na dve hodiny. Termín stretnutia v piatok je vybraný vzhľadom na záujmy maloletej, ktorá sa už po návšteve starých rodičov nemusí pripravovať do školy na ďalší deň. Miesto odovzdávania je v najlepšom záujme maloletej. Maloleťá má každý deň krúžok, kde ju matka vozí, ale už má problém 1-krát do mesiaca priviezť maloleťu k starým rodičom, pričom ich bydlisko je vzdialené od bydliska matky cca 2 km. Stará matka nevlastní vodičský preukaz a starý otec vzhľadom na vysoký vek a zdravotné komplikácie nie je vždy spôsobilý šoférovať. Pokiaľ matka maloletej namietala zvýšené náklady na cestovanie, starí rodičia sú ochotní túto cestu matke preplácať.

8. Matka maloletej v písomnom vyjadrení súhlasila, že súdom určený rozsah styku možno považovať za bežný, avšak nie v danom prípade, kedy je nevyhnutné prihliadnuť na skutočnosť, že doterajší styk sa uskutočňoval v rozsahu 2 hodín mesačne za prítomnosti matky, na ktorú je maloleťá silno citovo viazaná. Súdom určený model stretávania by bol vhodný v prípade, že otec s matkou a maloleťou žili v jednej domácnosti, maloleťá by bola na otca zvyknutá, avšak v danom prípade sa styk uskutočňuje len v prítomnosti matky a v rozsahu 2 hodín mesačne. Matka berie na vedomie, že je v záujme maloletej prehľbovať vzťah s otcom, avšak tento by sa mal rozširovať s prihliadnutím aj na súčasný stav. V súdnej praxi je zaužívané, že rozširovanie styku otca s maloleťou musí byť postupné a nenásilné. Už len samotná zmena spočívajúca v tom, že styk otca s dieťaťom sa má realizovať bez prítomnosti matky, bude predstavovať pre maloleťu veľký zásah do jej stabilného prostredia a citového vývinu. Pokiaľ ide o odovzdávanie maloletej na verejnom priestranstve pred VÚB bankou v Považskej Bystrici, toto matka považuje za nevhodné, keď nie je v záujme maloletej, aby bola odovzdávaná ako „nejaká vec“ na parkovisku. Najvhodnejšie miesto pre maloleťu sa javí bydlisko matky na adrese Rozkvet 2018/40, X. B., ktoré bolo určené ako miesto odovzdávania aj v minulosti. Pokiaľ otec tvrdil, že sa o maloleťu zaujíma a pozná jej režim, nahliadnutie do edu page neznamená, že pozná denný režim. Maloleťá má zníženú grafomotorickú kresbu, čo má dopad na písanie, ktoré je potvrdené odborným vyšetrením a fakt je stále ten, že otec s maloleťou trávi len 2 hodiny mesačne za prítomnosti matky, ktorá akékoľvek „defekty“ doteraz eliminuje. Pokiaľ otec nevidí problém v tom, aby matka maloleťu vozila na miesto odovzdania, pretože matka ju vozí na krúžky, tak všetky tieto cesty musí absolvovať výlučne matka, otec neprispieje a pri týchto činnostiach matku neodbremení. K vyjadreniu starých rodičov matka uviedla, že vzhľadom na zdravotné komplikácie starého otca a vysoký vek je na zváženie, či starí rodičia budú schopní sa o maloleťu plnohodnotne postarať, keďže maloleťá je temperamentná a veľmi živá. Starí rodičia doteraz nepreukázali, že by im v styku s maloleťou bránili. Styk so starými rodičmi môže zabezpečiť otec v rámci svojej úpravy styku, keďže starí rodičia doteraz chodia na všetky stretnutia určené otcovi. Maloleťá má v piatok gymnastiku, ktorá nie je len záujmovým krúžkom, ale aj po zdravotnej stránke je potrebná, keďže maloleťá má nábeh na skoliózu. Pokiaľ ide o vozenie maloletej na adresu starých rodičov, námietka matky nebola upriamená na samotné náklady spojené s cestovným, ale týmto spôsobom je neprimerane zaťažovaná. Pokiaľ majú starí rodičia skutočný záujem o styk s maloleťou, určite si nájdu spôsob ako si maloleťu vyzdvihnú na adrese jej bydliska, alebo môžu požiadať svojho otca maloletej.

9. Otec maloletej a starí rodičia maloletej vo vyjadrení uviedli, že matka maloletej pokračuje v nepravdivých informáciách, vytrháva veci z kontextu, pokračuje v obštrukciách, aby sa otec a starí rodičia nemohli stretávať s maloleťou. Matka uviedla, že otec sa stretáva s maloleťou 2 hodiny mesačne, čo nie je pravda, nakoľko otec sa s maloleťou stretáva 4 hodiny mesačne, a to 2 hodiny každé dva týždne. Nie je pravda, že stretnutia prebiehajú len za prítomnosti matky, keď otec a starí rodičia sa stretávali s maloleťou viac ako rok bez účasti matky, stretnutia boli bezproblémové, pokiaľ matka nezačala nezmyselne útočiť

na otca a jeho rodičov. Tvrdenie, že určený model stretávania by bol vhodný iba v prípade, že otec žil s matkou a maloletou v jednej domácnosti, je absurdné. V takomto prípade bežný model stretávania sa je striedavá starostlivosť a v prípade, že rodičia nežijú spolu je bežný víkendový model. Rozširovanie styku otca s maloletou musí byť postupné a nenásilné, preto bolo brané do úvahy stanovisko znalkyne, ktorá tento model stretávania odporučila. Otec sa pravidelne informuje u triednej učiteľky o školských výsledkoch maloletej a o zvládaní zníženej grafomotorickej kresby. Maloletá uvedené zvláda veľmi dobre, robí pokroky, na vysvedčení má samé jednotky a patrí k najšikovnejším žiakom v triede. Otec neponechal nič na náhodu a s prípravou do školy mu bude pomáhať jeho matka (stará matka maloletej), ktorá je bývalá učiteľka na základnej škole. Pokiaľ ide o miesto stretnutia, k tomuto otec uviedol skutočnosti už v predchádzajúcom vyjadrení. V prípade stretávania sa maloletej so starými rodičmi, matka maloletej nepredložila žiadne nové skutočnosti, o zhoršenom zdravotnom stave starých rodičov vie dlhodobo a je to adekvátne k ich veku. Podľa tvrdení matky, maloletá navštevuje každý deň jeden krúžok (krúžky navštívi asi 20-krát za mesiac), preto je prijateľné, že v jednom termíne maloletá navštívi starých rodičov, ide len o jednu návštevu za mesiac na dve hodiny. Termín stretnutia (piatok) je vybraný vzhľadom na záujmy maloletej, keď sa už po návšteve starých rodičov nemusí pripravovať na ďalší deň do školy. Matka maloletej tvrdila, že maloletá je temperamentná, veľmi živá a na druhej strane, že jej bude chýbať 1 gymnastika mesačne. Pokiaľ je maloletá také živé dieťa, prakticky je stále v pohybe a ak by jej jedna gymnastika naozaj chýbala, kľudne si ju môže precvičiť so starými rodičmi v záhrade. K miestu odovzdávania starí rodičia uviedli, že je vybrané v najlepšom záujme maloletej. Matka každý deň vozí maloletú na krúžok, ale už má problém jedenkrát do mesiaca priviezť maloletú k starým rodičom, pričom vzdialenosť od bydliska matky k starým rodičom je asi 2 km. Privezenie maloletej k starým rodičom nepredstavuje pre matku takú záťaž ako prezentuje. V danom čase by predsa viezla maloletú na gymnastiku a takto maloletú len po ceste zavezie k starým rodičom. Ak je to pre matku nevyhnutné, starí rodičia sú ochotní túto cestu preplácať.

10. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a 66 CMP prihliadnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že toto je potrebné v napadnutej výrokovej časti o styku starých rodičov s maloletou zmeniť podľa § 388 CSP a vo zvyšnej výrokovej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a čo v najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne nepriaznivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojom rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že záujem na vytvorení dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, je daný aj tým, že tento citový vzťah v prípade neočakávaných životných udalostí umožní nahradiť výchovu týmto rodičom. Pri rešpektovaní všetkých vyššie uvedených prirodzených potrieb dieťaťa treba však v každom prípade posúdiť aj schopnosť rodiča na výchovu dieťaťa, a tomuto prispôbiť úpravu styku. Iba mimoriadne, ak je to potrebné v záujme zdravia dieťaťa, súd styk dieťaťa s rodičom obmedzí, alebo ho i zakáže. Spolahľivá úvaha o tom, či je styk rodiča, ktorý nemá dieťa vo svojej výchove, s maloletým dieťaťom na prospech tohto dieťaťa a ďalej, aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšiemu záujmu dieťaťa a pomerom oboch rodičov, je podmienená náležitým zistením skutkového stavu veci. Iba v takomto prípade možno zhodnotiť niektoré okolnosti, týkajúce sa maloletého dieťaťa a niektoré skutočnosti, týkajúce sa rodičov. Ide predovšetkým o zhodnotenie veku a zdravotného stavu maloletého dieťaťa, jeho citového vzťahu k rodičovi, ktorý ho nemá vo svojej výchove, denného režimu maloletého dieťaťa, osobných a rodinných pomerov rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a materiálne

možnosti. Frekvencia styku potom závisí od záujmu aj potrieb dieťaťa, od jeho časových možností, od vplyvu akým rodičia pôsobia na dieťa a jeho duševný stav, od ich možností a schopností starať sa o dieťa tak, aby bol styk s nimi dieťaťu na prospech.

14. V prejednávanej veci sa otec maloletej a starí rodičia maloletej podaným návrhom domáhali rozšírenej úpravy styku s maloletou, a to tak, aby bol otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny víkend od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a starí rodičia každý tretí piatok v mesiaci od 15.00 hod. do 17.00 hod.. Matka maloletej mala za to, že styk starých rodičov s maloletou nie je v záujme maloletej, žiadala ho zrušiť a styk otca s maloletou navrhla upraviť každú druhú a štvrtú sobotu v mesiaci od 13.00 hod. do 15.00 hod. za prítomnosti matky. Následne matka navrhla, aby bola ponechaná úprava styku otca s maloletou v rozsahu, v akom bolo nariadené neodkladným opatrením, ale za prítomnosti matky. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom č.k. 8P/32/2019-150 zo dňa 29.01.2020 upravil styk otca s maloletou každú druhú sobotu v mesiaci od 15.00 hod. do 17.00 hod. a upravil styk starých rodičov s maloletou každú štvrtú sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., za prítomnosti matky. Okresný súd Považská Bystrica uznesením č.k. 3P/38/2020-183 zo dňa 15.12.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoP/4/2021-290 zo dňa 17.03.2021, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým je otec maloletej oprávnený stýkať sa s maloletou každú druhú sobotu v mesiaci v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. a starí rodičia maloletej sú oprávnení stýkať sa s maloletou každú štvrtú sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod.. Zo správy o plnení účinnosti výchovného opatrenia zo dňa 07.07.2020 a zo záverečnej správy z výkonu výchovného opatrenia zo dňa 24.07.2020 vyhotovených Centrom pre deti a rodiny Púchov vyplynulo, že komunikácia medzi rodičmi maloletej je minimálna, nedokážu spolu bezprostredne komunikovať. Počas jednotlivých stretnutí otca s maloletou pracovníci pozorovali rozporuplné správanie maloletej, na jednej strane maloletá prichádzala so slovami zlý tato a na druhej strane bola schopná hrať sa s otcom, komunikovať s ním a smiať sa s ním. Matka je pre maloletú najbližšia osoba, s otcom sa stretáva zriedkavo, čo samozrejme ovplyvňuje aj ich vzťah. Záverom CDR Púchov uviedol, že citové väzby medzi otcom a maloletou existujú, pre zdravý vývin maloletej je potrebné budovať pozitívne rodinné vzťahy a udržiavať ich. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Považskej Bystrici uznesením ČVS:ORP-122/1-VYS-PB-2019 zastavilo trestné stíhanie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona (páchateľ - otec maloletej od presne nezistených doby do 02.03.2019 v priestoroch rodinného domu na Dedovci v X. B. mal presne nezisteným spôsobom sexuálne zneužívať maloletú K.), pretože je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie. Zo znaleckého posudku č. 43/2021 zo dňa 18.07.2021 vypracovaného znalkyňou Mgr. Lenkou Lipanovou z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality, vyplynulo, že maloletá má vytvorený najsilnejší vzťah voči matke, je to pre ňu bazálna väzba, voči otcovi nie je vytvorená rolovo hlboká väzba, evokuje ho ako otca, žela si ho mať vo svojej rodine, hoci vedome prezentuje opak, čo je len výsledok masívneho konfliktu lojality. Maloletá má voči starej matke blízky vzťah, bezprostredný, stará matka dokáže s deťmi pekne jednať. Starý otec je motivovaný, vníma maloletú rovnocenne ako svoje ďalšie dve vnúčatá. Pokiaľ ide o vyjadrenia, že s otcom a starými rodičmi sa maloletá nechce stretnúť, maloletá uvedené niečo také povedala, vzápätí správaním prejavovala opak, znalkyňa tak konštatovala nesúlad medzi tým, čo maloletá verbálne deklarovala (odmietanie otca a starých rodičov) a čo spontánne robila (prejavovala záujem, kontaktovala otca, starých rodičov, v ich prítomnosti mala pozitívne emočné prejavy). Na strane matky maloletej boli zistené manipulačné prejavy, motívom môže byť pomsta a snaha mať kontrolu nad situáciou, priamo z rozhovoru s maloletou boli zistené niektoré také znaky a u matky boli zistené znaky ovplyvňovania názoru maloletej. Podľa znalkyne v klinickom a testovom obraze sa v psychike maloletej nenachádzajú stopy po zneužívaní a traumatizovaní sexuálne neprimeranými podnetmi zo strany otca. Sekundárne viktimizačné stopy sú po tom, ako je maloletá opakovane vystavená vyšetrovaniu a zameraniu pozornosti na sexualitu, z toho sa javí už byť podráždená. Krátkodobé a dlhodobé následky z prežitia psychickej traumy sexuálne zneužívaných detí neboli u maloletej zistené. Po osobnostnej stránke je maloletá normálne vyvíjajúca sa dieťa na jej vekovej úrovni, s miernymi odchýlkami v sociálnom správaní, je viac závislá na matke, čo môže mať súvis s tým, že doteraz dominantnou osobou, s ktorou bola v dennom a pravidelnom kontakte, bola matka. Odmietanie otca ako blízkej osoby naznačuje, že maloletá nemá s ním častý kontakt a znalkyňa nemohla vylúčiť, že je v koalícii s matkou a preberá jej odmietavé hodnotenie otca. Poznatky maloletej z oblasti sexuality sú primerané veku, nevybočujú z rámca. Maloletá nič podozrivé nekomunikovala a neboli u nej zistené neadekvátne poznatky zo sexuálnej oblasti. Styk otca a starého otca s maloletou sa javí byť v najlepšom záujme maloletej a neboli zistené riziká, na ktoré by mal súd prihliadať pri rozhodovaní. V najlepšom záujme maloletej sa javí to, aby maloletá mala častejší a prirodzene prebiehajúci styk s otcom a jeho rodinou. Ani prespávanie sa nejaví byť

neprekonateľnou situáciou a maloletá je spôsobilá zo psychologického a zrelostného hľadiska stráviť u otca víkend. Prítomnosť matky nie je potrebná a bez prítomnosti matky je väčšia šanca, že maloletá bude autentická.

15. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletou K. bolo prihliadnuté na výsledky vykonaného dokazovania, predovšetkým na závery znaleckého posudku a v neposlednom rade bolo prihliadnuté na vek maloletej, denný režim, jej citový vzťah k otcovi, ktorý maloletú nemá vo svojej výchove, osobné a rodinné pomery rodičov maloletej a starých rodičov maloletej, vzájomný vzťah rodičov a starých rodičov s maloletou a ich vzťah navzájom, s prihliadnutím aj na skutočnosť, že každé obdobie vývinu maloletej je významné a má svoju úlohu, preto je nevyhnutné a predovšetkým v záujme maloletej, aby sa s ňou otec stretával pravidelnejšie a v intenzívnejšom rozsahu v porovnaní s predchádzajúcou úpravou styku. Súd prvej inštancie v zmysle vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu správne rozhodol o úprave styku otca s maloletou K. každý nepárny víkend od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod.. Odvolacie námietky matky maloletej, že súd neprihliadol na vyjadrenia maloletej, že nechce chodiť k otcovi a na nevhodné správanie otca vo vzťahu k maloletej, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Maloletá má právo vyjadriť svoj názor v predmetnej veci, ktorá sa jej týka. Maloletému dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, je potrebné zabezpečiť právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni, resp. pri rozhodovaní je potrebné prihliadať aj na preferencie samotných detí, ktoré získavajú na váhe so zvyšujúcim sa ich vekom (čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa). V tejto súvislosti však nemožno obchádzať to, že súd je súčasne povinný vytvoriť predpoklady pre dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi dotknutými záujmami maloletých detí a rodičov, aby výkon starostlivosti o maloleté deti bol v ich najlepšom záujme a zabezpečoval tak pre maloleté deti najlepšiu úpravu rodičovských práv a povinností. Z čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa preto nemožno vyvodiť, že by názor dieťaťa, o ktorom je v súdnom konaní rozhodované, bol pre všeobecný súd v každom prípade zaväzujúci a že by sa nemohol od neho odchyliť. V opačnom prípade by totiž bolo akékoľvek súdne konanie nadbytočné, lebo by postačovalo, aby sa všetky dotknuté osoby a orgány dozvedeli o názore dieťaťa, a z neho by potom pri svojej rozhodovacej činnosti ďalej vychádzali. Znalčka Mgr. Lenka Lipanová v znaleckom posudku č. 43/2021 konštatovala, že maloletá K. verbálne odmieta otca, ale súčasne je k otcovi aktívna, vyhľadáva jeho pozornosť, v prítomnosti otca je autentická a spokojná. Znalčka konštatovala nesúlad medzi tým, čo maloletá deklaruje, teda odmietanie otca a čo spontánne robí a ako sa správa, keď prejavuje záujem o otca, v jeho prítomnosti má pozitívne emočné prejavy, je uvoľnená, bezprostredne s otcom komunikuje, hrá sa s ním. Maloletá vykazuje známky vedomého odmietania prostredia u otca a jeho rodiny vo vzájomnom vzťahu s konfliktom rodičov a preberaním postojov matky, kedy dané odmietanie otca zo strany maloletej najpravdepodobnejšie súvisí so zásadnou kolíziou rodičov a konfliktom lojality vo vzťahu k matke, na ktorú je maloletá naviazaná, je pre ňu identifikačným rodičom a maloletá tak zrkadlí postoje matky. Vzhľadom na uvedené nemožno tieto názory maloletej, ktoré namietala matka, vnímať vyhranene bez prihliadnutia na všetky názory maloletej, ktoré prejavila v priebehu konania, ďalej na správanie maloletej a na výsledky znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých bolo zistené, že vzťah maloletej k matke je silný, až na úrovni výrazne citovej fixácie, matka má k maloletej úzkostlivý vzťah, nadmieru ochraňujúci postoj, maloletá je výrazne ovplyvnená matkou v zmysle zrkadlenia matky. Nakoľko majú rodičia maloletej medzi sebou výrazné nezhody, nie je vylúčený vplyv týchto podnetov na maloletú, ktoré sa následne premietajú ako konfliktný a zablokovaný postoj maloletej vo vzťahu k otcovi, strach k otcovi cítiť pozitívne emócie a vyjadriť sa, že jej chýba otec. U matky tak boli zistené znaky ovplyvňovania názoru maloletej. Znaleckým dokazovaním nebolo preukázané ani matkou namietané sexuálne zneužívanie maloletej zo strany otca, znalčka konštatovala absenciu psychickej traumy alebo akýchkoľvek negatívnych znakov sexuálneho zneužívania maloletej otcom. Preto námietky matky týkajúce sa nevhodného správania otca vo vzťahu k maloletej boli neopodstatnené a znaleckým dokazovaním vyvrátené. Znalčka vyslovila predpoklad v súvislosti s vyjadrovaním maloletej a jej detským konfabulačným tendenciám, že matka zveličila niektoré prejavy maloletej, venovaním pozornosti týmto prejavom sa upevnili a začali sa fantazívne rozširovať. Maloletá nevníma otca ako zlú osobu, ktorej by sa bála, práve naopak vzťah otca s maloletou je pozitívny, nezaťažovaný negatívnymi prejavmi a emóciami. Vzhľadom na uvedené znalčka ustálila, že je potrebné, aby sa kontakt otca s maloletou dostal čo najskôr do prirodzeného stavu, bez patologických vplyvov. Matka maloletej v odvolaní namietala, že rozšírená úprava styku otca s maloletou aj s prenocovaním je neprimeraná vo vzťahu k doterajšej úprave styku a uvedené môže predstavovať zásadný zásah do stability výchovného prostredia maloletej. Odvolací súd konštatuje, že určená úprava styku otca s maloletou K. sa vyznačuje takou mierou frekvencie a dĺžkou trvania

stretnutia aj s prenocovaním maloletej v domácnosti otca, ktoré zabezpečujú dostatočný priestor na zachovanie a budovanie vzťahu medzi otcom a dcérou. Účelom danej úpravy styku otca s maloletou je zaistiť vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obom rodičom, aby maloletá v minimálnej miere pociťovala výchovu v neúplnej rodine a v najväčšej miere znižovala nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi. Rodičia maloletej si musia byť vedomí, že je nevyhnutné, aby obaja prispievali k splneniu tohto cieľa a snažili sa o vytvorenie priaznivých podmienok pre maloletú, bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. Takáto rozšírená úprava styku zohľadňuje stupeň súčasného vzťahu otca s maloletou, nepochybne aktuálne zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletej a pre zachovanie základných rodičovských práv a potrieb otca i maloletej je aktuálne dôležitá. Aj napriek matkou namietanou rodičovskou neskúsenosťou otca, zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že otec má o maloletú úprimný záujem, dokáže jej porozumieť, dokáže pozitívne pracovať s jej povahou, jeho osobnosť je duševne zdravá a má predpoklady na zabezpečenie dostatočne potrebnej starostlivosti o maloletú aj počas prenocovania maloletej v jeho domácnosti, pričom aj samotná znalkyňa ustálila, že ani prespávanie maloletej u otca sa nejaví byť neprekonateľnou situáciou a maloletá je spôsobilá z psychologického aj zrelostného hľadiska tráviť viac času s otcom, aj počas víkendov, kedy prítomnosť matky počas stretávania sa otca s maloletou nie je potrebná. Maloletá pozná otca, sú medzi nimi vybudované citové väzby a otec prejavil skutočný záujem o pravidelnejšie stretávanie sa s maloletou aj vo svojej domácnosti. Styk otca s maloletou bez prítomnosti matky je vhodný, a to s poukazom aj na lepšie upevňovanie a prehĺbovanie vzájomných vzťahov medzi otcom a maloletou, ktoré je aktuálne zabezpečené prostredníctvom upraveného rozšíreného styku. Takáto rozšírená úprava styku zohľadňuje stupeň súčasného vzťahu otca s maloletou, nepochybne aktuálne zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletej a pre zachovanie základných rodičovských práv a potrieb otca i maloletej je aktuálne žiaduca. Znalkyňa nezistila v rámci znaleckého dokazovania žiadne dôvody, pre ktoré by bola rozšírená úprava styku medzi otcom a maloletou nevhodná, prípadne nebezpečná, práve naopak, je v najlepšom záujme maloletej. Pokiaľ ide o samotné miesto odovzdania maloletej na styk s otcom, odvolací súd považuje verejné parkovisko pred pobočkou VÚB, a.s. Považská Bystrica za vhodné miesto odovzdania, a to vzhľadom na nezhody a napätie medzi rodičmi maloletej, kedy pôjde o neutrálne a verejné miesto. Odvolací súd dodáva, že rodičia maloletej si musia byť vedomí, že aj napriek rozvratu partnerstva by mali dosahovať takú psychickú a mentálnu vyspelosť, aby v záujme maloletej boli schopní eliminovať prejavy svojich narušených vzťahov do takej miery, aby to na maloletú nemalo negatívny dopad. Je nevyhnutné, aby rodičia maloletej neriešili svoje nezhody bojom o maloletú či jej prostredníctvom, ale naopak hľadieť predovšetkým na jej záujem byť v starostlivosti oboch rodičov a hľadať najvhodnejší spôsob, ako maloletej vytvoriť harmonické a láskyplné prostredie. Je však nesporné, že zlá či priamo konfliktná komunikácia medzi rodičmi môže mať negatívny vplyv na osobnostný rozvoj maloletej, ako je tomu v prejednávanej veci

16. Pokiaľ ide o upravený styk starých rodičov s maloletou, znaleckým dokazovaním bolo zistené, že osobnosť starej matky je duševne zdravá, má dispozície k primeranej, láskavej a emočne kompetentnej realizácii v roli starej matky, s deťmi má skúsenosť a taktiež starý otec má predpoklady na primeranú realizáciu v starorodičovskej role. Maloletá má vo vzťahu k starej matke vytvorený blízky vzťah, bezprostredný a stará matka dokáže s maloletou pekne jednať. Starý otec je motivovaný a vníma maloletú rovnocenne ako svoje ďalšie dve vnúčatá. Maloletá vníma miesto bydliska starých rodičov ako miesto s množstvom zábavy, kedy sa so starými rodičmi hrala, pričom náhle odmietanie ich prostredia zo strany maloletej má len vágne dôvody, keď maloletá uviedla, že u starých rodičov to nie je také mäkké a nechceli ju pustiť na povalu. Autentické stopy po traumatizovaní alebo akékoľvek negatívne vplyvy na psychiku maloletej spojené s miestom bydliska starých rodičov neboli u maloletej zistené. Maloletá rovnako ako u otca prejavovala verbálne odmietavý postoj vo vzťahu k starým rodičom, ale súčasne komunikuje so starými rodičmi, hrá sa s nimi, smeje sa s nimi, správa sa pri nich uvoľnene a vyhľadáva ich prítomnosť. Z autentického správania sa maloletej neboli zistené žiadne prejavy alebo náznaky, že by sa maloletá bála starých rodičov alebo sa im vyhýbala. Vzťah starých rodičov s maloletou vyhodnotila znalkyňa ako vzťah pozitívny a nezaťažovaný negatívnymi prejavmi. Vzhľadom na uvedené je aj podľa odvolacieho súdu vhodné a v najlepšom záujme maloletej, aby bol realizovaný styk starých rodičov s maloletou. Súd prvej inštancie upravil v tomto smere styk tak, že starí rodičia sú oprávnení stýkať sa s maloletou každý tretí piatok v mesiaci tak, že maloletú si prevezmú od jej matky pred trvalým bydliskom starých rodičov na adrese L. XXXX/XXX, X. B. o 15.00 hod. a maloletú v ten istý deň o 17.00 hod. odovzdajú jej matke pred ich trvalým bydliskom na adrese L. XXXX/XXX, X. Bystrica. Nakoľko matka namietala, že maloletá navštevuje každý piatok krúžok gymnastiky v čase od 15.10 hod. do 16.15 hod. v rámci súdom stanoveného styku a tiež namietala neprímeranosť uloženej povinnosti priviezť a prevziať si maloletú v mieste bydliska starých rodičov, odvolací súd v tejto časti matke vyhovel a zmenil rozhodnutie

súdu prvej inštancie tak, že starí rodičia sú oprávnení stretávať sa s maloletou každý tretí piatok v mesiaci v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že starí rodičia si prevezmú maloletú od matky a odovzdajú maloletú matke v mieste bydliska matky. V danom prípade je podľa názoru odvolacieho súdu spravodlivé, aby si starí rodičia prevzali maloletú na súdom určené stretávanie na adrese bydliska matky maloletej a po skončení stretnutia maloletú odovzdali na tejto adrese.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom v napadnutej výrokovej časti o styku starých rodičov s maloletou zmenil podľa § 388 CSP a vo zvyšnej výrokovej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

18. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).